

Diarienummer
KSN-2016-1371

Kommunfullmäktige

Interpellation från Mohamad Hassan (L) om Celsiusskolans framtid

Interpellation om framtiden för Sveriges största idrottsgymnasium Celsius

Uppsala kommun har idag Sveriges största idrottsgymnasieskola, Celsiusskolan. Tack vare en unik organisationsmodell och ett samarbete med Upplands Idrottsförbund och dess specialförbund bidrar Uppsala kommun till föreningarnas ledarekryteringar samtidigt som våra elever får den bästa idrottsutbildning en elev kan önska sig. Oavsett om eleven väljer breddidrott eller antas till elitinriktningen garanterar vår modell eleverna en direkt kontakt med ett rikt föreningsliv samtidigt som eleven läser sin gymnasieutbildning och utvecklas inom sin idrott. Modellen som är upphandlad enligt alla regler ger samtidigt en extra intäkt för många idrottsföreningar i Uppsala som annars hade fått svårt att rekrytera bra tränare och spela på den nivå många av våra lag befinner sig på. Modellen är alltså en ömsesidig vinst för alla inblandade. Jag är personligen stolt över den här satsningen, den här resan som Celsiusskolan har gjort. Vi i Liberalerna är glada över att aktivt ha medverkat till skolans omvandling och fantastiska utveckling. Men det har inte varit en bekymmersfri resa, och nya utmaningar kommer.

När processen att omvandla Celsiusskolan till landets största idrottsgymnasium påbörjades 2004 omgavs Celsiusskolan av ett oförtjänt dåligt rykte. En del elever som då fick sin skolplacering (ja, på den tiden fick elever inte välja skola) på Celsius gjorde mycket för att byta sig bort från Celsius. Resan till vad skolan är idag har sedan min interpellation i Uppsalas kommunfullmäktige, 2003, kantats av svårigheter. Motstånd har funnits inom skolan, bland tjänstemän, politiker och faktiskt en del idrottsledare.

När Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden under mandatperioden 2002-2006 fattade beslut om att lokalisera all idrott till Celsiusskolan efter ett yrkande från mig, var enigheten total inom politiken. Det var då resan påbörjades och då ökade även motståndet. Räddningen för att satsningen hitintills lyckades var att politikerna var eniga.

Under åren som har gått har vi i Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden fört en tydlig och aktiv politik om att satsningen skulle få fortsätta. Vinsten i form av idrottsliga prestationer för eleverna, för föreningarna, för Uppsala och för samhället i övrigt har varit stor. Även om vi räknar på de samhällsekonomiska vinsterna så är Uppsala en vinnare. Tidigare åkte elever

från Uppsala till olika idrottsgymnasier runt om i Sverige vilket föranledde stora kostnader för kommunen i form av gymnasieersättning och inackorderingstillägg. Idag vallfärdar elever från olika delar av Sverige, och även från Europa till Celsius. Vid uttagningar fylls många hotell med elever och föräldrar som förlägger minst en helg i Uppsala och spenderar pengar som skapar jobb. Den intäkten missas oftast när motståndare till modellen bara fokuserar på gymnasieersättningen.

Idag är modellen upphandlad och ett avtal är skrivet med Upplands Idrottsförbund fram till 2019. Den upphandlingen möjliggjordes tack vare den dispens som regeringen gav Uppsala. Dispensen grundar sig på att ämnet specialidrott är ett yrkesämne och därmed får bedrivas på entreprenad. Medgivandet av dispensen föregicks av oro hos föreningar i Uppsala, strid mellan Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, Riksidrottsförbundet samt Skolverket om huruvida modellen var förenlig med lagen eller ej. Den striden vann Uppsala på grund av ett tydligt politiskt ställningstagande och att dåvarande regeringen gav nämnden och Uppsala dispens att fortsätta med den unika modellen till glädje för många elever och idrottsföreningar i Uppsala.

Skolverket har lyssnat med Riksidrottsförbundet, Specialförbunden och lärosäten som samtliga vill ha en kompetenshöjning och har därav för avsikt att omklassificera ämnet specialidrott från yrkesämne till ett visst ämne. Konsekvensen av en sådan omklassificering kan bli att gällande dispens hävs, då ett visst ämne, till skillnad från ett yrkesämne, inte får bedrivas på entreprenad. Det kan betyda att Uppsalas unika modell går i graven om inte den politiska ledningen agerar.

Mot denna bakgrund vill jag ställa två frågor till kommunstyrelsens ordförande Marlene Burwick. Jag ställer frågorna till Kommunstyrelsens ordförande eftersom den här frågan inte bara berör Utbildningsnämnden, utan även Uppsala kommun som en idrottskommun, näringslivskommun och en besökskommun.

Hur kommer Uppsala kommun att agera i den uppkomna situationen?

Hur tänker Marlene Burwick konkret och utifrån ett helhetsperspektiv uppvakta Skolverket och regeringen för att en övergångsregel ska utarbetas som tillåter att Celsiusskolan får behålla den befintliga dispens som undertecknad har ordnat?

Mohamad Hassan
Kommunalråd (L)

Svar på interpellation om Celsiusskolans framtid

Mohamad Hassan (L) har i en interpellation framfört att Skolverket har för avsikt att omklassificera ämnet specialidrott från yrkesämne till ett visst ämne. Detta i syfte att få till stånd en kvalitetshöjning. Konsekvensen av en sådan omklassificering kan bli att gällande dispens hävs, då ett visst ämne, till skillnad från ett yrkesämne, inte får bedrivas på entreprenad. Det kan enligt Hassan betyda att Uppsalas unika modell för idrottsutbildning riskeras. Två frågor ställs i interpellationen som besvaras nedan.

Följande frågor ställs i interpellationen:

Hur kommer Uppsala kommun att agera i den uppkomna situationen?

Precis som framförs i interpellationen har det hela tiden funnits politisk enighet om Celsiusskolans profilering som riksiddrottsskola och vilket värde det tillför eleverna vid skolan och Uppsala som idrottskommun.

Uppsala kommun ansökte 2013 om regeringens medgivande att sluta avtal med Upplands Idrottsförbund om att överlämna viss undervisning inom kommunens riksiddrottsgymnasium, Celsiusskolan, till idrottsförbundet på entreprenad. De ämnen som ansökan avsåg var kurser inom ämnena specialidrott, idrott och hälsa, träningslära samt pedagogik.

Möjligheterna för huvudman att överlämna uppgifter på entreprenad regleras i skollagen.

Enligt 23 kap 3b § skollagen får uppgifter inom gymnasieskolan som avser undervisning i **karaktärsämnena som har en yrkesinriktad eller estetisk profil** överlämnas på entreprenad till en enskild fysisk eller juridisk person. Av ämnena ovan är det enbart specialidrott och träningslära som tillhör denna kategori. Lärare i yrkesämnena är i dagsläget undantagna från kravet på legitimation för att få bedriva undervisning och sätta betyg, under vissa förutsättningar.

Ämnet specialidrott har idag en klassificering som yrkesämne. Trots det menade Skolverket att ämnet specialidrott inte är ett karaktärsämne med yrkesinriktad profil. Anledningen till detta var främst att elever som läser specialidrott kan läsa både vid högskoleförberedande program och vid yrkesprogram, dvs. man ansåg att specialidrott inte är ett ämne som ger ett program dess karaktär. Skolverket menade att klassificeringen är gjord för att anpassas till regelverket om lärarlegitimation och behörigheter, inte mot bakgrund av entreprenadregleringen. Ställningstagandet grundades på förarbetena om hur möjligheten till entreprenad var tänkt. Skolverket gjorde motsvarande bedömning för ämnet träningslära som också idag har klassificeringen yrkesämne.

Ämnet pedagogik har klassificeringen ”visst ämne” och ämnet idrott och hälsa har klassificeringen ”vanligt ämne”. Uppsala kommun behövde därmed regeringens dispens för alla ämnena för att kunna lägga ut dem på entreprenad.

Om det finns **särskilda skäl** får regeringen enligt 23 kap. 5 § skollagen efter ansökan av en kommun, ett landsting eller en enskild huvudman i andra fall än som anges ovan medge att kommunen, landstinget eller den enskilde huvudmannen får överlämna åt någon annan att bedriva undervisning inom skolväsendet på entreprenad.

Regeringens beslut byggde på bedömningen att det fanns **särskilda skäl** att medge Uppsala kommun dispens. Samarbetet mellan Uppsala kommun och Upplands idrottsförbund bedömdes innebära en speciallösning som stärker kommunens möjligheter att erbjuda elitsatsande studenter de bästa förutsättningarna att utveckla sina talanger. *En omklassificering av ämnet specialidrott påverkar inte direkt denna dispens eftersom den redan idag omfattar andra ämnen än yrkesämnena.* Regeringens beslut gäller till dess att regeringen beslutat annat. Dispensen avser möjligheten att bedriva undervisning på entreprenad. Entreprenaden innebär att Uppsala kommun fortfarande är ansvarig huvudman för utbildningen och att samma kompetenskrav gäller för lärarna som om undervisningen hade anordnats på den egna skolan.

En omklassificering av ämnet specialidrott kommer dock sannolikt att påverka kraven på utbildningens kvalitet. Utbildningsförvaltningen har haft kontakt med Skolverket som meddelar att arbete pågår med omklassificering av ämnet specialidrott från ett yrkesämne till ett så kallat visst ämne i syfte att höja undervisningens kvalitet i ämnet. Skolverket förväntas ta beslut i frågan före årsskiftet. En sådan omklassificering skulle innebära att kraven på behörighet och legitimation höjs för dem som anlitas för undervisningen. En person som saknar lärarutbildning eller motsvarande kan då bara anlitas för undervisningen ett år i taget. Tjänsten måste sedan utlysas och om behörig lärare söker ska hen få jobbet. Detta gäller oavsett om undervisningen bedrivs i egen regi eller på entreprenad. Under en övergångsperiod kommer det sannolikt inte att finnas tillgång till så många lärare med rätt behörighet, men om ämnet får en ny klassning kommer lärosäten att starta behörighetsgivande utbildningar.

Hur tänker Marlene Burwick konkret och utifrån ett helhetsperspektiv uppvakta Skolverket och regeringen för att en övergångsregel ska utarbetas som tillåter att Celsiusskolan får behålla den befintliga dispens som undertecknad har ordnat?

Den rödgröna majoriteten fäster stor vikt vid att samtliga utbildningar på gymnasienivå håller god kvalitet. Vi ser därför positivt på att kraven på behörighet och legitimation höjs för dem som anlitas för undervisningen inom idrottsutbildningarna. Upplands Idrottsförbund har enligt gällande entreprenadavtal ett ansvar för att gällande regelverk följs. Majoriteten har därför för avsikt att ge utbildningsförvaltningen i uppdrag att tillsammans med Upplands Idrottsförbund diskutera hur vi på ett bra sätt kan anpassa utbildningen till de nya behörighetskraven.

Dispensen påverkas som sagt inte direkt av en omklassificering av ämnet. Aktualiseras frågan om dispensen får vi då ta ställning till vilken hållning Uppsala kommun ska inta och hur vi bäst agerar i frågan.

Caroline Hoffstedt
Kommunalråd